

Gyermekvédelem kérdései a Kelet-magyarországi Református Gyermekvédelmi Központban

Debrecen, 2024.08.28.
Egri Ilona intézményvezető

Intézményünk története, megalakulása és fejlődése:

- A Magyar Református Gyermekvédelmi Szolgálat – Nevelőszülői Hálózatát a Magyarországi Református Egyház missziói tevékenysége eredményeként 2008.november 8-án alapította.
- Az Intézmény fejlődése okán 2018.január 1-től Kelet és Nyugat Magyarországi Református Nevelőszülői Hálózatként folytatta a két Intézmény működését.
- 2020. október 1-től SZGYF-től átvételre kerültek több megyében működő nevelőszülők.
- 2020.október 1-től egyházi módszertani feladatokat látunk el nevelőszülői ellátás illetve később lakásotthoni területen.
- 2021.január 1-től SZGYF-től átvételre került Debreceni Reménysugár Gyermekotthon, valamint három gyermekotthoni terület 11 lakásotthonnal.
- 2021.január 1-től intézményünk neve: Kelet-magyarországi Református Gyermekvédelmi Központ.
- 2022.január 1-től fenntartó: Református Szeretetszolgálat.

Az Intézmény létrehozásának célja:

- a gyermekvédelmi ellátórendszer gazdagítása
- magas színvonalú szolgáltatások nyújtása, hozzájárulás az ellátás színvonalának emeléséhez.
- A tevékenység végső célja, hogy a gyermek visszakerüljön a vér szerinti családjába, ha ez nem lehetséges, örökbefogadó családba.
- A gyermek gondozásának-nevelésének időszaka alatti szocializációja, re-szocializációja pedig református keresztyén értékrend közvetítésével, a keresztyén vallás - erkölcsi nevelés módszereivel történik.

Működési háttér:

- ▶ A Fenntartó közreműködésével a gyermekotthonok, és a nevelőszülők alaptevékenységként a gyámhivatal határozata alapján **befogadják**, és otthont nyújtó ellátás keretében **teljes körű ellátást** biztosítanak az **ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a nevelésbe vett kiskorúaknak** – gyámhivatal által jóváhagyott egyéni elhelyezési terv alapján –, illetve szükség szerinti ellátását azoknak az **utógondozói ellátottaknak**, akiknek az utógondozói ellátását a gyámhivatal elrendelte.
- ▶ A Kelet-magyarországi Református Gyermekvédelmi Központ a Fenntartó által kijelölt, és ilyen tartamú **működési engedéllyel rendelkező gyermekotthon, lakásotthonok, nevelőszülők** közreműködésével különleges szükségletű gyermekek ellátását is biztosítja.
- ▶ A Gyermekotthonok és a Nevelőszülői Hálózat a Gyvt., a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján, valamint a feladatellátást szabályozó fent felsorolt további **hatályos jogszabályok, módszertani protokollok** alapján és az ezek figyelembevételével **elkészített belső dokumentumok** alapján működik.
- ▶ Érdekképviselői fórum ellátottak bevonásával

Intézmény működési területe:

- ▶ Hajdú-Bihar Vármegye
- ▶ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye
- ▶ Békés Vármegye
- ▶ Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye
- ▶ Heves Vármegye

Intézmény általános feladatai 1.:

- ▶ **Otthont nyújtó ellátást** biztosít annak az ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermeknek és utógondozói ellátást valamint utógondozást biztosít a fiatal felnőtt számára.
- ▶ **Kapcsolatban van** gyámhatósággal, gyermekvédelmi gyámokkal, a család- és gyermekjóléti központokkal, területi gyermekvédelmi szakszolgálatokkal, külső intézményrendszerekkel gyermekek érdekében.
- ▶ Biztosítja az otthont nyújtó ellátást, a gyámhatóság által jóváhagyott **egyéni elhelyezési terv, valamint az egyéni gondozási-nevelési terv** szerint;
- ▶ Elősegíti a gyermek és családja **kapcsolattartását**, a gyermek **családjába történő visszatérését**, ennek érdekében **együttműködik** a családdal, a gyermekjóléti szolgálattal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatokkal, valamint a gyámhatósággal;
- ▶ Amennyiben ez indokolt a gyermek **örökbefogadhatónak** nyilvánítása érdekében megteszi a szükséges lépéseket.

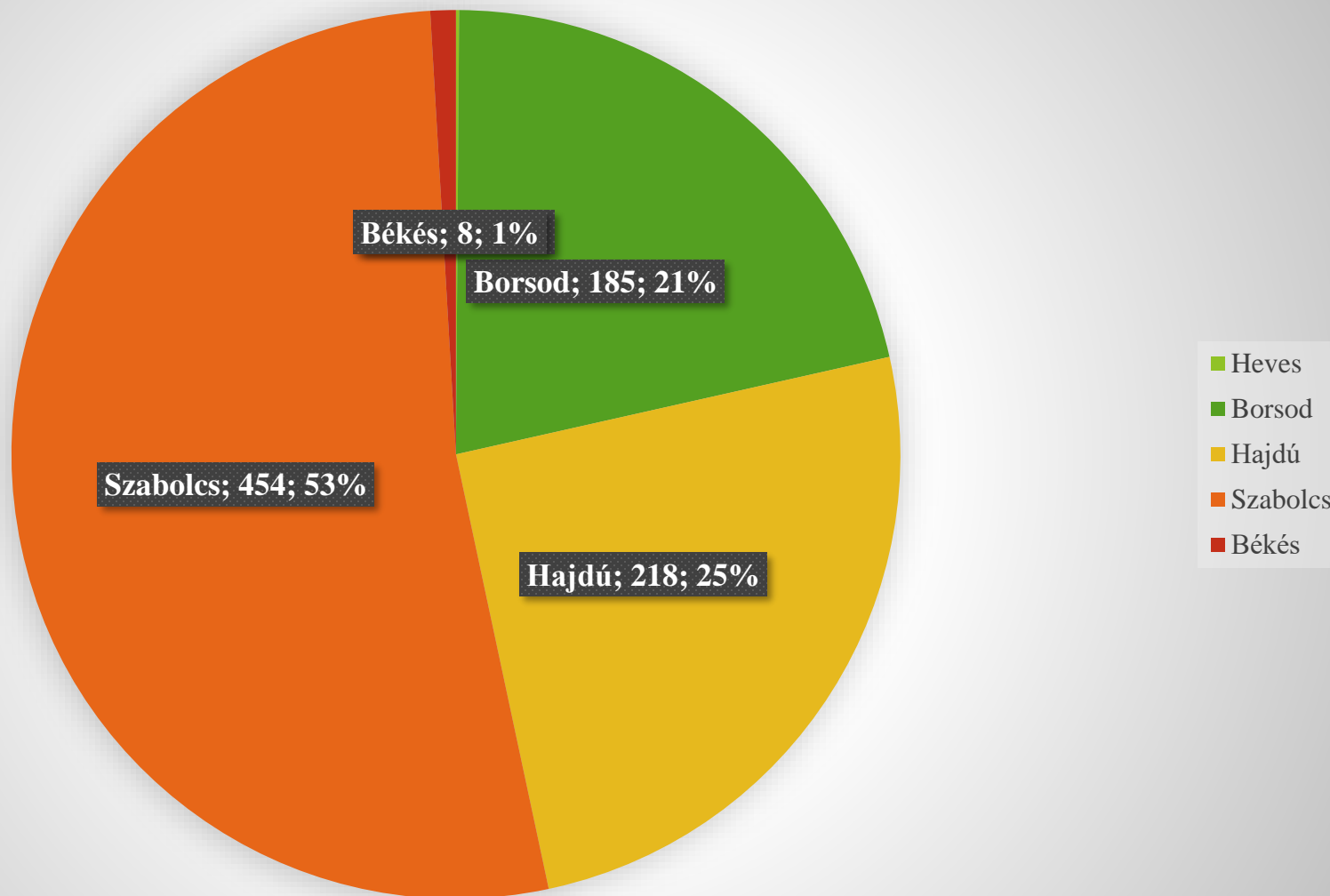
Intézmény általános feladatai 2.:

- ▶ Elősegíti a gyermek **vallási vagy lelkiismereti** meggyőződésének szabad megválasztását, kinyilvánítását, gyakorlását, hit- és vallásoktatásban való részvételét;
- ▶ **felkészíti** a gyermeket a **családi** életre és az **önálló** életvezetésre;
- ▶ **elősegíti**, hogy a gyermek **iskolai tanulmányai** sikeres befejezésével, szakképzettség megszerzésével, illetve elő-takarékossággal készüljön az önálló életre;
- ▶ **utógondozást** biztosít a volt nevelésbe vett gyermeknek, illetve az **utógondozói ellátásban** részesült fiatal felnőttnek.
- ▶ utógondozói ellátást biztosít a **18. életévét betöltött** fiatal felnőtt számára a jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén.

Létszám adatok:

- ▶ Nevelőszülői Hálózat:
- ▶ 8 szakmai egység 5 vármegyében
- ▶ 9 szakmai vezető, 50 nevelőszülői tanácsadó
- ▶ Közel 800 nevelőszülő
- ▶ 2154 kiskorú és utógondozói ellátott fiatal felnőtt
- ▶ Gyermekotthoni terület:
- ▶ 4 gyermekotthoni terület ezen belül 11 lakásotthon 156 fő
- ▶ Munkavállalói létszám (főállásban és megbízással jogviszonyban együttesen):
- ▶ 1105 fő
- ▶ Országos számok tükrében:
- ▶ Mind a nevelőszülők száma, mind az ellátottak tekintetében több mint 10 %-át látjuk el a gyermekvédelmi rendszer nevelőszülői szegmensének

Nevelőszülők száma megyénként:

Gyermekvédelmi szakellátásban nevelőszülőnél élő gyermekek szükséglet szerinti jellemzői:

- ▶ A nevelőszülőnél élő gyermekek több mint 50 %-a különleges szükségletű
- ▶ Ebből életkora miatt: 379, tartósan beteg vagy fogyatékos: 385
- ▶ Fejlesztésük kihívást jelent területi és szakember ellátottság miatt

	Normál	Különleges	Utógondozott	Összesen:
Borsod-megye	333	141	21	495
Hajdú-megye	343	217	48	608
Szabolcs-megye	558	406	87	1051
Összesen:	1234	764	156	2154

Különleges, speciális, kettős szükségletű és utógondozói ellátottak száma lakásotthonokban:

- ▶ Különleges: 58 fő
- ▶ 3 év alatti: 5 fő
- ▶ Tartós beteg: 5 fő
- ▶ Sajátos nevelési igényű: 33 fő
- ▶ TB+SNI: 17 fő
- ▶ 3 év alatti+TB: 1 fő
- ▶ 3 év alatti+TB+SNI: 1 fő
- ▶ Speciális: 0 fő
- ▶ Kettős: 2 fő
- ▶ Utógondozói ellátott: 20 fő

Feladatok, szakmai kihívások 1.:

1. Legfőbb feladat gyermekek számára szükségletüknek **megfelelő gondozási hely biztosítása**

- **korlátozottan** elérhetőek a **megfelelő** férőhelyek,
- gyermekvédelmi szakellátásba **növekszik** a beutalások száma – már újszülött kortól
- gyermekek életkora, **beutalási indokai is nagyobb nehézséget** jelentenek

2. Gondozási helyeken élő gyermekek fiatalok számára teljeskörű ellátásuk során **ellátás biztosítása, fejlesztésük szükségleteik szerint**

- Sok esetben **jelentős elmaradásokat** kell leküzdeni és fontos, hogy a gyermek –fiatal fejlődését a gyermekvédelmi szakellátásba kerülésükhöz mérjük
- Intézményünkbe kerüléskor **elmaradás, szociális hátrányok leküzdése**, szükségletek felmérése, beazonosítása kezdődik meg, eljuttatásuk megfelelő szakemberekhez szakszolgálati területre.
- Nevelőszülők lakóhelye sokszor kisebb településeken vannak ahol a **fejlesztési lehetőségek nehezebben elérhetőek**

3. Szakmailag felkészült munkavállalóink **toborzása, felvétele, hosszú távon történő foglalkoztatás, fejlesztés, fejlődés lehetőségeinek biztosítása**

4. Működést számos fenti tényező befolyásolja, mely a működés egészére hat, ennek hatótényezői az Intézményt körülvevő **gazdasági környezet**, folyamatosan zajló **környezeti változások, humánerőforrás gazdálkodás kapcsán fellépő kihívások is.**

Elhelyezési kérdések:

- ▶ Jellemzően kevés szabad férőhely áll rendelkezésre.
- ▶ Nehezített a testvérek együttes elhelyezése.
- ▶ Idősödő korfa a nevelőszülők esetében.
- ▶ Ahol lehet, hálózaton belül kerülnek a gyermekek további elhelyezésre.
- ▶ A gyermekek állapota sokszor nem nevelőszülői elhelyezést igényelne.
- ▶ Nevelőszülők túlterheltek. Egy problémás gyermek, a vele együtt nevelkedő gyermek helyzetére is kihathat.

Új munkavállalók beillesztésének segítése/fluktuáció megelőzése (2024):

- ❖ **Belépő munkavállalók** a 3 hónapos próbaidő alatt három konzultáción vesznek részt
- ❖ 1. konzultáció 1 hónapon belül
- ❖ 2. konzultáció 2. hónap vége
- ❖ 3. konzultáció próbaidő vége előtt 2 héttel
- ❖ Cél: munkahelyi beilleszkedés segítése/megkönnyítése, elvárások, visszajelzések, beavatkozási pontok meghatározása, értékelés, integrálás, szervezet hasznos tagjává válás

- ❖ **Módszertani szakmai műhely** rendezvények tartása havonta online felületen a Nyugat-magyarországi Református Gyermekvédelmi Központ szakmai közösségével együttműködve, több esetben külső partner intézményi, külső előadók meghívásával

Új munkavállalók beillesztésének segítése/fluktuáció megelőzése:

- ❖ **Belső továbbképzés** (vezetői és munkatársi) szervezése, tematika összeállítás a szakmai és pszichológus munkacsoporttal
- ❖ **Cél: munkába helyező/ismeret megújító**, a munkatársak szakmai fejlődésének biztosítása mind a gyakorlati, módszertani, mind a kompetenciákat érintő területeken
- ❖ Gyermekotthoni/lakásotthoni **feladatellátásra felkészítő/megújító** képzés
- ❖ Belső vezetőképzésnél cél:
 - ❖ vezetői tevékenységhez szükséges alkalmasság és kompetenciák gyakorlatorientált fejlesztése
 - ❖ Helyzetfüggő vezetés
 - ❖ Kommunikáció
 - ❖ Motivációs technikák elsajátítása

Új munkavállalók beillesztésének segítése/fluktuáció megelőzése:

- ❖ Amiben az intézmény segítséget nyújt:
- ❖ **Fokozott jelenlét** (pszichológus, nevelő/lakásotthon vezető, gyermekotthon vezető, intézményvezető helyettes)
- ❖ Gyermekotthon vezetők hetente több napot a lakásotthonokban töltenek
- ❖ A jelenlét támogató, segítő szándékú, inspiráló légkör megteremtése a változó lehetőségeknek megfelelően
- ❖ Szupervíziók, képzések, tréningek
- ❖ Belső fejlesztési elemeket tartalmazó ellenőrzések
- ❖ Jutalom - megbecsülés

Gyermekek, fiatalok számára nyújtott programok, elérhető lehetőségek:

- ❖ Pszichológus munkacsoport által biztosított aktív feladatellátás

Programok (teljesség igénye nélkül):

- ❖ Költészet napi szavalóverseny
- ❖ Varázscsepp tehetségkutató programban való részvétel
- ❖ Legszebb konyhakert program
- ❖ Táborkok gyermekek részére
- ❖ Gyermeknap rendezvények, Családi napok
- ❖ Szakmai egységek közös rekreáció
- ❖ Szupervíziók gyermekotthoni/lakásotthoni, nevelőszülői hálózat munkatársai részére

Gyermekek, fiatalok számára nyújtott programok:

- ❖ Zenés-interaktív foglalkozás gyermekek/fiatalok részére
- ❖ Utógondozói ellátottak részére csoportfoglalkozás havonta több alkalommal
- ❖ Képesség-és tehetség gondozás módszertannal kapcsolatos feladatok
- ❖ Tehetségkutató verseny, bibliaismereti vetélkedő
- ❖ Apponyi Franciska jövőműhely programhoz csatlakozás
- ❖ Pénziránytű program
- ❖ Online térben való biztonságos léttel kapcsolatos képzések
- ❖ Környezettudatos nevelés-teremtett világ megóvása-ökogyülekezeti mozgalomhoz való csatlakozás
- ❖ Ünnepekörökhöz kapcsolódó programok és azok szervezése

Nevelőszülők esetében:

- ▶ Nevelőszülők **toborzása, képzések 2024**
 - ▶ Több éve **több lépcsős kiválasztási** rendszer működik
 - ▶ Nevelőszülői **feladatvállalás megkezdéséhez szükséges** képzések szervezése – 3 program már lezajlott, ősszel továbbiak indítása várható 2023-ban 7 képzés
 - ▶ **Központi oktatási program** képzések – október 1.-től 3 helyszínen 9 hónap időtartam
 - ▶ Nevelőszülők számára **szupervizió, önsegítő csoportok, külön képzések** (kommunikáció, egészséges életmód, érzelmi intelligencia fejlesztés, gyermekjogi képzés, online tér veszélyei, stb...) biztosítása
 - ▶ Új elem lépett életbe a 2024. július 1-től életbelépő **törvényi változás** miatt a szakmai munkakörben alkalmazott munkavállalóknál, így a nevelőszülői ellátásban is.
- ▶ **Kapcsolatépítés:**
- ▶ Református testvér szervezetekkel együttműködés
 - ▶ Gyülekezeti napok tartása
 - ▶ Református EGYMI kirendeltségeivel együttműködés kiépítése kezdődött

Megerősítenek bennünket és mintát, segítséget adnak fentiekén túl a feladatellátáshoz:

- ▶ „Szent Anna a Nevelőszülőkért Díj” több évben díjazott nevelőszüleink kaptak minisztériumi elismerést
- ▶ Református roma pedagógus munkatárs díj 2023 nevelőszülők kaptak az elismerést
- ▶ Felsőoktatási intézményben tanuló, utógondozói ellátott fiatal felnőttek több mint 10 egyetemi szakon vannak jelen utógondozói ellátott fiataljaink.
- ▶ Tehetséges fiataljaink sportban, művészetekben, gasztronómia területén
- ▶ Évente megrendezett országos gyermekvédelmi konferencia
- ▶ Országos Nevelőszülői találkozó melyen a közelmúltban 1500 nevelőszülői család és lakásotthonokban élő gyermekek vettek részt
- ▶ Adventi Ünnepség, konfirmációs alkalmak, keresztelők
- ▶ Egyházi, gyülekezeti jelenlét további mentális, lelki és közösségi támaszt jelent a családoknak
- ▶ Fenntartó Református Szeretetszolgálat a nevelőcsaládokat, munkatársainkat a szakmai támogatás mellett anyagi eszközökkel is segíti.

**„Minden munkáját, amelyet az Isten háza
szolgálatában, a törvényeknek és a
parancsolatoknak megfelelően elkezdett,
Istenét keresve, tiszta szívből végezte, ezért
sikerült neki (2Krón 31)**

Köszönöm a figyelmet!